

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านทักษะทางภาษาไทยของครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านทักษะทางภาษาไทยของครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 37 คน จากโรงเรียนจำนวน 34 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านทักษะทางภาษาไทย โดยถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อม สื่อการเรียนการสอน และการประเมินพัฒนาการ

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจัดกิจกรรม เตรียมความพร้อมด้านทักษะทางภาษาไทย โดยถามในด้านครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน สภาพแวดล้อมของห้องเรียน ผู้ปกครอง และตัวนักเรียน

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

และความเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended) ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรด้วยตนเองและได้รับแบบสอบถามคืนทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนคำถามปลายเปิด ได้จัดกลุ่มแล้วนำเสนอในรูปการบรรยาย

ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนความเห็นและข้อเสนอแนะวิเคราะห์โดยการพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

ก. ข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอน

ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 จำนวน 37 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายถึงร้อยละ 97.30 คือ มีครูผู้หญิง 36 คน มีครูชายเพียง 1 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี วุฒิทางการศึกษา 2 ใน 3 ส่วน มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี และครูผู้สอน ส่วนมากต้องรับภาระหน้าที่อย่างอื่นนอกเหนือจากการสอน ซึ่งมีทั้งการสอนชั้นอื่นและหน้าที่พิเศษที่ได้รับมอบหมายมีครูผู้สอน 1 ใน 4 ที่ประสบความสำเร็จในการสอนในระดับอนุบาล และครูทุกคนผ่านการอบรมสัมมนา ซึ่งมีทั้งการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล และอบรมในด้านอื่น และมีครูผู้สอน 1 ใน 3 ที่สนใจในด้านการผลิตสื่อการสอนและงานด้านศิลปะ

ข. ปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านทักษะทางภาษาไทยของครูผู้สอน สรุประดับปัญหาด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจและโอกาสเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการเตรียมการสอนและการจัดทำแผนการสอนเกี่ยวกับ เวลาที่ใช้ในการจัดทำแผนการสอน และการเตรียมสื่อให้พร้อมที่จะนำไปใช้เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนแรงจูงใจในการจัดทำแผนการสอน การเขียนแผนการสอนที่ดีสำหรับใช้เป็นตัวอย่าง และผู้แนะนำในการเขียนแผนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรม เช่น การใช้เทคนิควิธีทางอนุบาลในการจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเตรียมความพร้อมทางด้านทักษะทางภาษา การใช้เทคนิคส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออกในด้านภาษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการพูดคุยกับเด็กระดับอนุบาลเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ด้านสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับ การสนับสนุนด้านการเงินและวัสดุอุปกรณ์เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้สนับสนุนช่วยเหลือในการสร้างและใช้สื่อการเรียนการสอน การผลิตและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำนวนสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนทักษะการใช้สื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการเกี่ยวกับ ความยุ่งยากซับซ้อนของการวัดและประเมินพัฒนาการการวัดและประเมินตามระยะเวลาที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินพัฒนาการเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก

ค. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านทักษะภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านครูผู้สอนโดยเฉลี่ยมีความสำคัญอยู่ระดับปานกลางทุกรายการ ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การเตรียมการสอน การแก้ไขข้อบกพร่องด้านทักษะทางภาษาของเด็ก การใช้สื่อในการพัฒนาด้านทักษะทางภาษา ความถนัดในการสอนระดับอนุบาล ความเข้าใจหลักการของการจัดกิจกรรม และการพูดคุยกับเด็กอนุบาล

2. ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนโดยเฉลี่ยมีความสำคัญอยู่ระดับมาก ซึ่งได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณ การให้การนิเทศช่วยเหลือแนะนำ การให้ความสำคัญของการจัดกิจกรรมและการให้ความสำคัญกับการสอนอ่าน-เขียน ส่วนการสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและการให้อิสระในการปฏิบัติงานมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียนโดยเฉลี่ยมีความสำคัญอยู่ในระดับน้อยทุกรายการ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ความสว่างของ

ห้องเรียน ความมั่นคงแข็งแรงปลอดภัย การจัดตกแต่งห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรม และการถ่ายเทของอากาศ

4. ปัจจัยด้านผู้ปกครองโดยเฉลี่ยมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การให้ความสำคัญของการฝึกทักษะการอ่าน-เขียนมากกว่าการเตรียมความพร้อม ภาษาที่ใช้พูดกับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูจากที่บ้าน ส่วนการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

5. ปัจจัยด้านตัวนักเรียนโดยเฉลี่ยมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความสนใจในกิจกรรม ภาษาที่ใช้ของนักเรียน การแสดงออก การปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำ และความเข้าใจในการพูดของครู

ง. ความเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน สรุปได้ดังนี้

ผู้ปกครองต้องการให้เน้นการสอนหนังสือให้แก่เด็ก และให้ความร่วมมือในการเอาใจใส่งานที่ครูมอบหมายให้เด็กไปฝึกก่อนข้างน้อย

ผู้บริหารโรงเรียน ให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนวัสดุประเภทวัสดุสิ้นเปลืองก่อนข้างน้อย

นักเรียนไม่ชอบใช้ภาษากลาง ทำให้มีปัญหาในด้านการพูด

ครูผู้สอน มีภาระต้องสอนเด็ก สองระดับ และสอนเด็กหลายชั้นเรียน ทำให้มีปัญหาในด้านการเตรียมการสอน ด้านการเตรียมสื่อการสอน การวัดและประเมินพัฒนาการ

ข้อเสนอแนะของครูผู้สอน

ผู้บริหารโรงเรียน ควรสนับสนุนให้ครูมีโอกาสเข้ารับการอบรมปฏิบัติการให้มากขึ้น ไม่ควรให้ครูผู้สอนต้องรับภาระในสอนหลายชั้นเรียน ควรได้ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจหลักการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ตลอดจนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้มากขึ้น และควรมีการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับอนุบาลให้มาก

ระดับอำเภอ ควรมีการประชุมสัมมนาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

อภิปรายผล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอน

จากข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน ในภาพรวมเป็นเพศหญิงและมีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี อาจเป็นเพราะมีประสบการณ์ในการสอนโดยเป็นครูผู้สอนมาเป็นระยะเวลาค่อนข้างนาน และการคัดเลือกครูเข้าสอนในระดับอนุบาลศึกษาจะเน้นครูที่มีวุฒิทางด้านอนุบาลศึกษา ครูที่มีลักษณะพิเศษมีความรักเด็ก มีความสนใจในการผลิตสื่อการสอน หรืองานศิลปะ ตลอดจนมีความสนใจ เอาใจใส่เด็กในวัยนี้อย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย รัตโนภาส (2531, หน้า248) ได้ศึกษา

การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 7 พบว่า การคัดเลือกครูเข้าสอนในชั้นอนุบาลศึกษาพิจารณา จากคุณสมบัติเฉพาะต่างๆ เช่น รักเด็ก มีความสามารถด้านศิลปะ และในเรื่องเดียวกันนี้ ชูลี ช่วยเอื้อ (2532) พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ คัดเลือกครูเข้าสอนชั้นอนุบาล โดยวิธีพิจารณาผู้ที่มีวุฒิทางการ ศึกษา และกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, หน้า 90) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนคัดเลือกครูเข้าสอนในระดับอนุบาลศึกษา โดยเลือกครูที่มีประสบการณ์ใน การสอนระดับอนุบาลศึกษามากที่สุด รองลงมาเป็นการสำรวจความสนใจและความสมัครใจของครู เลือกครูที่มีวุฒิด้านการอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย และการเลือกครูที่มีความสามารถพิเศษ เฉพาะตัว ตามลำดับ ซึ่งในเรื่องนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 35) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติส่วนตัวของครูว่าควรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี มีลักษณะ “อบอุ่น” มีเมตตา เดิมหัวใจให้เด็กทุกๆ คน มีอารมณ์มั่นคง มีความสามารถในการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และมีความรู้ด้านจิตวิทยา เข้าใจเรื่องของพฤติกรรมมนุษย์ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริญ พิศาลวัชรินทร์ (2531) ที่ได้เปรียบเทียบความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นเด็ก เล็กตามคุณลักษณะของครูผู้สอนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า นักเรียนชั้นเด็กเล็กที่ได้รับการ เตรียมความพร้อมทางการเรียนจากครูผู้สอนที่มีการศึกษา วุฒิ และภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวัน ต่างกัน มีความพร้อมในการเรียนภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

ครูส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่อย่างอื่นนอกเหนือจากการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรครู ในสังกัด มีจำนวนจำกัด ภาระงานในโรงเรียนมีมาก ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมอบหมายให้สอนชั้นอื่น นอกเหนือจากชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 มอบหมายหน้าที่พิเศษให้รับผิดชอบ โดยเป็นงานด้านสนับสนุน การจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งไม่ใช่งานสอน จากภาระงานดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุทำให้ประสบ ปัญหาด้านการเตรียมการสอนและการจัดการเตรียมสื่อการสอน ไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอนอย่างจริงจัง ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, หน้า 92) ที่ได้ศึกษาผลการทดลองใช้แนวการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษา พุทธศักราช 2536 พบว่า ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประมาณ ร้อยละ 60 ไม่มีบุคลากรพิเศษช่วยสอนใน ห้องเรียนและครูเกือบทั้งหมด ต้องมีงานหน้าที่อื่นๆ ที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอนในชั้นเรียน

ในระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา ครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเองทุกคน ส่วนมากได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมระดับก่อนประถมศึกษา แต่ก็ ยังคงมีครูผู้สอนที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องนี้ อยู่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพิจารณาตัดครูเข้า สอนในระดับก่อนประถมศึกษา ต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิทางด้านอนุบาลศึกษาหรือครูที่สนใจเด็กอย่างแท้จริง มีบุคลิกที่เหมาะสม จึงต้องมีการพิจารณาครูเข้าสอนในชั้นอนุบาลศึกษาใหม่ ในส่วนครูที่ยังไม่ผ่าน

การอบรม ทางโรงเรียนได้จัดให้ไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีครูห้องเรียนแกนนำ ซึ่งครูห้องเรียนแกนนำจะเป็นผู้ที่มีโอกาสเข้ารับการอบรมมากกว่าครูผู้สอนปกติ โดยมีโอกาสเข้ารับการอบรมประมาณปีการศึกษาละ 1-2 ครั้ง

2. ปัญหาในการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านทักษะทางภาษาไทย ในด้านต่างๆ

ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ในทุกรายการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งครูผู้สอนส่วนมากผ่านการอบรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับก่อนประถมศึกษา แต่ก็ยังมีบางคนไม่ได้ผ่านการอบรมในด้านนี้จึงทำให้เกิดปัญหา ในด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม และครูบางส่วนแม้ผ่านการอบรมมาแต่ก็ต้องสอนในชั้นอื่นด้วย โดยเฉพาะต้องรับผิดชอบสอนในระดับประถมศึกษา และมีวัยนักศึกษาตอนต้น ซึ่ง สอดคล้องกับ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, หน้า 92-93) ที่ได้ศึกษาผลการทดลองใช้แนวการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษา พุทธศักราช 2536 พบว่า ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 และ อนุบาลศึกษาปีที่ 2 นำความรู้ ความเข้าใจไปปฏิบัติต่ำกว่าความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่ ส่วนครูที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมไม่ชัดเจน และอาจเป็นเพราะมีการเปลี่ยนครูผู้สอนบ่อยครั้ง ทำให้ครูบางส่วนแม้จะเป็นครูมานาน แต่ไม่มีประสบการณ์ในการสอนระดับอนุบาลศึกษา โอกาสเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับนี้มีน้อยครั้ง จะมีแต่ครูที่ทำหน้าที่ครูห้องเรียนแกนนำระดับกลุ่มโรงเรียนและระดับอำเภอเท่านั้นที่มีโอกาสเข้ารับการอบรมค่อนข้างมาก ซึ่งการมีโอกาสเข้ารับการอบรมสัมมนามากครั้ง อาจมีส่วนช่วยพัฒนาการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมได้เพราะการอบรมสัมมนาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่พัฒนาครู ซึ่ง ยนต์ ชุ่มจิต (2535, หน้า 1) ได้กล่าวถึงการพัฒนาครูว่าคือ การดำเนินงานที่พยายามจะเสริมสร้างให้ครูมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการสอนและการทำงาน ตลอดจนมีเจตคติที่ดีในการทำงาน รวมถึงการพัฒนาบุคลิกภาพ และคุณธรรมของความเป็นครูที่ดีด้วย นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่นที่น่าจะนำมาพิจารณาประกอบได้ คือ แรงจูงใจในการทำงาน เช่น ขวัญ กำลังใจ และการให้การสนับสนุนด้านวิชาการจากผู้บริหารโรงเรียน การช่วยเหลือแนะนำ สนับสนุนจากผู้ที่ทำหน้าที่นี้เทศ ความไม่พร้อมของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมผลิตสื่อ ความไม่ถนัดในการผลิตสื่อของครู ขาดสื่อต้นแบบในการจัดทำ ตลอดจนความจริงจังในการบริหารงานของผู้บังคับบัญชา

ด้านเอกสารและคู่มือในการจัดกิจกรรม มีปัญหาน้อย เนื่องจากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดทำเอกสารและคู่มือ สำหรับให้ครูผู้สอนใช้ศึกษาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม จะมีก็แต่บางชั้นเรียนที่มีการเปลี่ยนครูสอนหรือมีย้ายไป อาจทำให้เอกสารดังกล่าวสูญหายไปได้

ด้านการเตรียมการสอนและการจัดทำแผนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยรายการที่มีปัญหาระดับมาก คือ เวลาที่ใช้ในการจัดทำแผนการสอน การเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมก่อนที่จะนำไปใช้ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหา อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนส่วนมาก นอกจากทำหน้าที่สอนประจำชั้นแล้ว ยังต้องมีการะงานที่ต้องสอนชั้นอื่น และยังได้รับมอบหมายงานอย่างอื่นอีก โดยไม่มีครูพี่เลี้ยงมาช่วย จึงไม่มีเวลาที่จะจัดทำแผนการสอนและเตรียมสื่อให้พร้อมก่อนที่จะนำไปใช้ ประกอบกับผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องนี้มาน้อย ส่วนครูที่ผ่านการอบรมมามาก และได้รับคัดเลือกเป็นครูห้องเรียนแกนนำและครูดีเด่นในระดับต่างๆ จะมีปัญหาในการเตรียมการสอนน้อยมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ ประเทือง สุวรรณโษษิต (2532, หน้า 8) ที่ว่าครูดีนอกจากจะเป็นแบบอย่าง ให้เด็กทำตามในทางที่ดีแล้ว ครูจะต้องมีความรู้เรื่องของหลักสูตร มีการเตรียมการสอนทุกครั้ง เตรียมสื่อการสอนให้สอดคล้องกับเทคนิคการสอน และรู้จักใช้เทคนิควิธีหลายหลาย และ กุลวดี เรืองเดช (2518, หน้า 60) พบว่า ครูที่มีการศึกษาการสอนในด้านการเตรียมการสอนก็ใช้อยู่ปรกรณ์การสอนมากด้วย นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่นที่น่าจะนำมาพิจารณาประกอบ คือ แรงจูงใจในการทำงาน เช่น ขวัญ กำลังใจ และการให้การสนับสนุนด้านวิชาการจากผู้บริหารโรงเรียน การช่วยเหลือแนะนำ สนับสนุนจากผู้ที่ทำหน้าที่นี้เทศ ความไม่พร้อมของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมผลิตสื่อการเรียนการสอน ความไม่ถนัดในการผลิตสื่อของครู ขาดสื่อต้นแบบในการจัดทำ ตลอดจนความจริงจังในการบริหารงานของผู้บังคับบัญชา การเตรียมการสอน เป็นการวางแผนการสอน ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งในการเตรียมตัวล่วงหน้าของครู ก่อนที่จะทำการสอน เพื่อให้การจัดกิจกรรมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่ง อำนาจ จันทรแป้น (2532, หน้า 8) ได้กล่าวไว้ว่า ขั้นตอนของการวางแผน นับว่าเป็นขั้นที่มีความสำคัญมากเนื่องจากการวางแผน เป็นหัวใจของการทำงาน

ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งรายการที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างยิ่งคือ การใช้เทคนิควิธีทางอนุบาลในการจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเตรียมความพร้อมด้านทักษะทางภาษาและการใช้เทคนิคส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออกในด้านภาษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มประชากรที่ศึกษา ส่วนมากมีประสบการณ์ในด้านการสอนระดับประถมศึกษามาก่อนและสอนมาเป็นระยะเวลาหลายปีประกอบกับมีครูส่วนหนึ่งผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษามานาน้อยครั้ง อาจมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการสอนค่อนข้างยาก สอดคล้องกับกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2538, หน้า 7) กล่าวว่า ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีสอนเด็กแบบใช้คำสั่ง และแบบสอนให้เด็กท่องจำ เน้นการอ่านออก เขียนได้มากกว่าการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาต่างต่างๆ ของเด็ก นอกจากนี้ยังพบว่าครูยังขาดทักษะและเทคนิคในการจัดประสบการณ์และกิจกรรมต่างๆ ซึ่งครูควรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาเทคนิค

และวิธีสอนใหม่ๆ ตลอดจนการศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กับโรงเรียนอื่นด้วย ซึ่ง ชุติมา สัจจามนต์ (2528, หน้า 51-56) และ ราณี ทองสวัสดิ์ (ม.ป.ป. หน้า 7-10) ได้ให้แนวทางในการ ส่งเสริมภาษาแก่เด็กเล็ก สรุปได้ว่า ควรให้เด็กรู้จักศัพท์โดยเทคนิควิธีต่างๆ ถ้าเด็กอยากอ่านก็ให้อ่าน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการในการใช้คำศัพท์ ไม่มีเกณฑ์อายุที่จะกำหนดว่าจะสอนอ่านเมื่อไร เพียงแต่ให้เด็กมีความอยากอ่านก็สอนได้ และโดยทั่วไปเด็กจะชอบอ่านนิทานเรื่องเดิมซ้ำๆ และ กรมวิชาการ (2540, หน้า 123-126) ได้กล่าวถึงเทคนิคการจัดประสบการณ์ทาง ภาษา โดยให้แนวคิดไว้ว่า การจัดกิจกรรมนั้นการเรียนรู้ทางภาษาเกิดจากการค้นพบด้วยตนเอง มากกว่าการสอนจากครูโดยตรง ซึ่งการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านทักษะภาษาไทย สำหรับ เด็กระดับอนุบาลศึกษา จะเน้นเรื่องการฝึกฟังและพูดมารยาทในการฟังและพูด การฝึกประสาทสัมผัส ระหว่างมือกับสายตาและการฟัง ซึ่งเป็นพื้นฐานของความพร้อมในการอ่านและเขียน ดวงเดือน วังสินธุ์ (2533, หน้า 20-21) กล่าวว่า การอภิปราย สนทนา การเล่านิทาน เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ เด็กนั่งเป็นวงกลมหรืออยู่ใกล้ชิดครู ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกร่วมใจและสะดวกในการสนทนา ชักถาม อภิปราย อันจะนำไปสู่ความอยากรู้ อยากเห็น และเข้าใจในสภาพสิ่งแวดล้อมดียิ่งขึ้น และ ภรณ์ อรุณรัตน์ (2524, อ้างใน อรุณวรรณ ชะเอมเทศ, 2534, หน้า 14) ได้ให้แนวคิดว่าการฝึกทักษะ ประสบการณ์ทางภาษา โดยเฉพาะการฟังและการพูด เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคมของเด็กมาก ครูผู้สอนควรส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กด้วยวิธีการ และเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น รับฟังความคิดเห็นของเด็ก ตอบคำถามเรื่องที่เด็กสนใจ หาหนังสือนิทานมาอ่านให้เด็กฟัง ชวนพูดคุยเกี่ยวกับภาพ และการเล่นเกมที่ต้องใช้ภาษา

ด้านสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาที่ควรได้รับการ ปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ การสนับสนุนด้านการเงินและวัสดุอุปกรณ์ ผู้แนะนำในการสร้างและใช้สื่อการเรียน การสอน การผลิตและจัดหาสื่อการเรียนการสอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากความสนใจ เอาใจใส่ และการมองเห็นความสำคัญของการใช้สื่อการสอนของผู้บริหารโรงเรียนมีค่อนข้างน้อย จึงมีการ สนับสนุนงบประมาณ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ค่อนข้างน้อย ครูผู้สอนส่วนมากไม่มีเวลาผลิตสื่อการเรียน การสอน สื่อการเรียนการสอนระดับก่อนประถม ที่จัดจำหน่ายส่วนมากมีราคาค่อนข้างแพง การ พิจารณาจัดสรรให้แต่ละโรงเรียนในแต่ละครั้งได้จำนวนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ กองวิจัยทางการศึกษา (2538, หน้า 8) ที่พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดแคลนอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน และครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยได้รับการอบรมในเรื่องการผลิตและการใช้สื่อการสอนเท่าที่ควร และกรมวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, หน้า 66) ได้พบว่า ความเห็นของครูผู้สอนในด้านสื่อการสอน สรุปได้ว่าสื่อบางอย่างไม่มีต้องจัดหาเอง นิทานบางเรื่อง เนื้อหายากและยาวเกินไป สื่อบางอย่าง โรงเรียนจัดหาไม่ได้ เนื้อหาบางเนื้อหาครูสอนแล้วเด็กไม่

เข้าใจและจัดหาสื่อไม่ได้ ด้านปัญหาผู้แนะนำในการสร้างและใช้สื่อการเรียนการสอน การผลิตและจัดหาสื่อการเรียนการสอน อาจเป็นเพราะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกๆระดับไม่ได้มีการจัดอบรมปฏิบัติผลิตสื่อการเรียนการสอน จึงทำให้ครูบางส่วนไม่ได้แนวทางในการผลิตและใช้สื่อให้เหมาะสมกับและวัยของเด็ก ซึ่งความสำคัญของเรื่องนี้มีงานวิจัยของ อธิพร ศรียมก (อ้างใน วาสนา ขาวหา, 2523, หน้า 16) ได้กล่าวถึงการใช้อุปกรณ์ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเพราะสื่อจะช่วยกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น สามารถย่อขนาดของวัตถุที่ใหญ่เกินกว่าจะนำของจริงมาประกอบการสอนได้ ทำให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่ควรจำไว้ได้นานและมีส่วนเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน

ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ จากการศึกษาพบว่าปัญหาในการวัดและประเมินพัฒนาการอยู่ในระดับมาก มีรายการที่มีปัญหามาก คือ ความยุ่งยากซับซ้อนของการวัดและประเมินพัฒนาการวัดและประเมินตามระยะเวลาที่กำหนด และเครื่องมือในการวัดและประเมิน ซึ่งอาจเป็นเพราะครูผู้สอนได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอนมาก ต้องสอนเด็กหลายระดับ ซึ่งมีแนวการวัดผลประเมินผลแตกต่างกัน และครูผู้สอนอาจไม่มีเวลาสังเกตพฤติกรรมเด็กอย่างต่อเนื่อง ไม่ชัดเจนในการวัดและประเมิน ประกอบกับการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กมีความซับซ้อน ต้องสังเกตเด็กตลอดเวลา จึงเป็นสาเหตุที่ไม่สามารถวัดและประเมินพัฒนาการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ได้ แต่การวัดและประเมินพัฒนาการ เป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวัน ซึ่งครอบคลุมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน เพื่อนำผลมาใช้ในการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์พัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคน (กรมวิชาการ, 2540, หน้า 69) และใช้ในการสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อรายงานปัญหาสุขภาพและพัฒนาการของเด็ก ไม่ใช่เป็นการวัดสติปัญญาหรือการตัดสินได้-ตก (กองวิจัยทางการศึกษา, 2538, หน้า 8) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 41-42) ได้กล่าวถึงการประเมินพัฒนาการเด็กโดยเฉพาะด้านสติปัญญาว่า สามารถประเมินได้หลายวิธี ทั้งการสังเกตพฤติกรรมจากการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันตามปกติ สังเกตผลงาน สนทนากับเด็กเป็นรายบุคคล สนทนากับผู้ปกครองหรือผู้ใกล้ชิดเด็ก ซึ่งการสังเกตครูจะต้องใช้เวลาในการสังเกตเด็กแต่ละคนหลายๆ ครั้งในสถานการณ์ต่างกัน รวมทั้งบันทึกพฤติกรรมที่ปรากฏ เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจว่าเด็กทำได้หรือทำไม่ได้ พฤติกรรมใดที่ไม่ปรากฏครูควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนจนกว่าพฤติกรรมนั้นปรากฏ

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านทักษะทางภาษาไทย ในด้านต่างๆ

การที่พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในด้านครูผู้สอน มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัจจัยที่ควรปรับปรุง คือ การเตรียมการสอน การแก้ไขข้อบกพร่องในทางภาษา และการใช้

สื่อในการพัฒนาด้านทักษะทางภาษา อาจจะเนื่องมาจากครูมีภาระงานที่ได้รับมอบหมายหลายด้าน และมีบางคนต้องทำหน้าที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนด้วย จึงทำให้มีปัญหาในด้านการเตรียมการสอน และไม่สามารถแก้ไขข้อบกพร่องด้านทักษะทางภาษาได้อย่างต่อเนื่อง ด้านการใช้สื่อในการพัฒนาทักษะทางภาษา อาจเป็นเพราะครูขาดเทคนิคการใช้สื่อในการพัฒนาทักษะทางภาษา และอาจมีครูบางส่วนยังคงให้ความสำคัญในการสอนที่เน้นการอ่านออก เขียนได้เพื่อสนองความต้องการของผู้ปกครองอยู่ แต่ครูผู้สอนนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กในระดับก่อนประถมศึกษา หากครูผู้สอนมีความรู้ในการจัดประสบการณ์และสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม ก็จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จได้ ซึ่ง วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525, หน้า 28) ได้กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพคือ คุณภาพของครูผู้สอน และปัจจัยเดียวกันนี้ ปิยะศักดิ์ ตันตเจียรนัย (2533, หน้า 25-28) พบว่า คุณภาพการสอนของครู เป็นปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพของนักเรียนสูงกว่าปัจจัยอื่น และงานวิจัยของ วิลาวรรณ ศรีสวัสดิ์ (2531, หน้า 28) พบว่า ครูที่รู้จักใช้ จิตวิทยา มีความเมตตา ยิ้มแย้มอยู่เสมอ และมีความเป็นกันเองกับนักเรียนจะช่วยส่งเสริมนักเรียนได้มาก แต่ถ้าครูไม่เอาใจใส่ในการสอน ใช้วิธีข่มขู่คาดโทษเด็กจะเป็นผลเสียต่อพัฒนาการทางภาษาอย่างมาก ครูจึงควรรู้จักใช้หลักการ เทคนิควิธี ตลอดจนประสบการณ์ทางการสอนและเข้าใจเด็กจะสามารถส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาได้ดี ดังนั้นครูผู้สอนควรพัฒนาตนเองอยู่เสมอและมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้ตรงกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เณสิย บุรีภักดี (2520, หน้า 266-269) พบว่าครูที่ดี ควรมีความรู้ดี หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันสมัย นำความคิดและเทคนิคใหม่ๆ มาปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การที่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านผู้บริหารโรงเรียน มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยที่ควรปรับปรุงในด้านการสนับสนุนงบประมาณ การให้การนิเทศ ช่วยเหลือแนะนำ และการให้ความสำคัญของการจัดกิจกรรม อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียน ให้ความสำคัญการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาค่อนข้างน้อย ไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน ซึ่งมีส่วนทำให้การนิเทศ ติดตามผล เพื่อช่วยเหลือแนะนำครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีน้อย และอาจจะเป็นเพราะต้องการสนองต่อความต้องการของผู้ปกครองด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527) ได้ศึกษาแนวการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาชั้นเด็กเล็กพบว่า ผู้บริหารขาดความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนในชั้นเด็กเล็ก ห้องเรียนขาดสื่อการเรียนการสอน เด็กพูดภาษาถิ่นและเข้าใจภาษาไทยกลางน้อย ครูผู้สอนขาดความชำนาญในเรื่องเด็กเล็ก โรงเรียนไม่ได้วางแผนงานวิชาการ แต่ขัดแย้งกับ กองวิชาการ (2537, หน้า 89) ที่ได้ศึกษาผลการทดลองใช้แนวการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษา พุทธศักราช

2536 พบว่า ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมให้กับเด็กระดับอนุบาลศึกษา ผู้บริหารกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก ระดับก่อนประถมศึกษา มีผู้บริหารเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมต้องมุ่งตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองเป็นหลัก ส่วนด้านการนิเทศการสอน กฤษณี น้ำเพชร (2521, หน้า 41-42) กล่าวว่า การนิเทศสามารถกระตุ้นและสร้างความคิดใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นกับครูในโรงเรียน เป็นการเสริมขวัญและกำลังใจของคณะครู ก่อให้เกิดความรู้สึกลดท้อในการทำงานและที่สำคัญ ทำให้ทราบถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียน เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการจัดกิจกรรมที่มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพอาคารเรียนของกลุ่มประชากรที่ศึกษาส่วนมากเป็นอาคารที่มั่นคงแข็งแรง มีความปลอดภัยค่อนข้างสูง มีอากาศถ่ายเทค่อนข้างสะดวก มีการตกแต่งตามสภาพของห้องเรียน จำนวนนักเรียนบางโรงเรียนมีค่อนข้างมาก ทำให้มีปัญหาในการจัดและตกแต่งสภาพของห้องเรียนบ้าง ส่วนด้านแสงสว่างของห้องเรียน ได้ใช้ ไฟฟ้าช่วย แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ นงนุช ชัยสาร (2530) พบว่า ปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และ ปรีชา เสนาวรัตน์ (2532) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดห้องเรียนชั้นเด็กเล็กและอนุบาลในอาคารเรียนถาวรร่วมกับห้องเรียนอื่นๆ โดยมีห้องเรียนเป็นเอกเทศของตนเอง ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจะมีผลต่อการพัฒนาผู้เรียน ดังแนวคิดของ สุภาพร ธารินทร์เจริญ (ม.ป.ป., อ้างใน สำนักงานโครงการพิเศษ, 2541, หน้า 82) ว่าการที่เรাজัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีสุนทรียภาพ ส่งเสริมจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ จะช่วยให้การทำงานของสมองทั้งสองซีกทำงานสอดคล้องและประสานกัน สมองซีกขวาจะช่วยสร้างจินตภาพ things as they are บรรยายภาพของความสุนทรีย์จะช่วยให้เด็กมีความละเอียดอ่อนต่อความงามธรรมชาติ ทำให้มองโลกในแง่ดี ขณะเดียวกันจะกระตุ้นสมองซีกซ้ายให้มีกำลังที่จะสร้างภูมิคุ้มกันโรค ความอ่อนแอหรือความไม่สงบภายในที่ทำให้เกิดโรค ลดลง และสร้างภูมิคุ้มกันโรค

ด้านผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการจัดกิจกรรม ที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการให้ความสำคัญของการฝึกทักษะการอ่าน-เขียนมากกว่า การเตรียมความพร้อม ภาษาที่ใช้กับเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูจากที่บ้าน อาจเป็นเพราะผู้ปกครองส่วนมากยังไม่เข้าใจอย่างชัดเจน ในหลักการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ กองวิจัยทางการศึกษา (2538, หน้า 8) ที่พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในหลักการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ยังคงมีความต้องการให้โรงเรียน จัดการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กอ่านออกเขียนได้ คำณวนได้ มากกว่าการพัฒนาในด้านอื่น ด้านความร่วมมือของผู้ปกครอง

อาจเป็นเพราะผู้ปกครองยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนระดับนี้เท่าที่ควร แต่ก็ให้ความร่วมมือด้านการจัดหาอุปกรณ์ในมุมประสบการณ์ เป็นต้น และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527) พบว่า ชุมชนไม่เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเด็กเล็ก ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กมีความสัมพันธ์กับชุมชนและผู้ปกครองน้อย ผู้ปกครองให้ความสนใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนน้อย นอกจากนี้ บุรินทร์ ทองแมน (2528, หน้า 10-13) ได้กล่าวถึงสาเหตุของความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนว่าเนื่องจากสิ่งแวดล้อมทางบ้านและภาษา และ ชีรยุทธ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2524, หน้า 768) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านทักษะภาษาไทยว่าประสบการณ์พื้นฐานที่ได้รับจากทางบ้านหรือทางโรงเรียนเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาความพร้อมทางภาษาของเด็ก พ่อแม่ที่มีความสนใจพัฒนาการของลูกจะส่งเสริมให้ลูกได้มีโอกาสทำกิจกรรมหรือมีประสบการณ์ที่หลากหลาย เช่น การไปเที่ยวชมสถานที่สำคัญๆ ที่น่าสนใจ เช่น สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ สนามบิน เครื่องบิน การเดินทางท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆโดยยานพาหนะที่แตกต่างกันหรือแม้แต่การมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษากับพ่อแม่ หรือคนใกล้ชิดอื่นๆ ทำให้เด็กมีโอกาสได้รับประสบการณ์ทางภาษา ซึ่งอาจทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางภาษา ไม่ว่าจะเป็นคำศัพท์ การออกเสียง การใช้คำ การสะกดคำ

การที่พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านตัวนักเรียน มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีสภาพปัญหาที่มีควรพิจารณา คือ ความสนใจในกิจกรรม ภาษาที่ใช้ของนักเรียนและการแสดงออกของนักเรียนที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะครูผู้สอนบางส่วนประสบปัญหาในด้านเทคนิคการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านทักษะทางภาษา จึงไม่สามารถสร้างความสนใจในการจัดกิจกรรมได้ดี ประกอบกับเด็กที่สอนเป็นเด็กที่พูดภาษาถิ่น ซึ่งมีทั้งภาษาถิ่นไทยเหนือและไทยยongทำให้การใช้ภาษาของเด็กมีปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงสุรีย์ คำนาง (2530) ได้ศึกษาการรู้ศัพท์ภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นของเด็กก่อนวัยเรียนจังหวัดขอนแก่น พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนในเขตเทศบาล มีคะแนนสูงกว่าเด็กนอกเขตเทศบาล ส่วนการรู้จักคำศัพท์เป็นภาษาถิ่น พบว่า เด็กนอกเขตเทศบาลรู้คำศัพท์มากกว่าเด็กในเขตเทศบาล และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ภูมิหลังของนักเรียนด้านการเตรียมความพร้อมก่อนประถมศึกษา ด้านการใช้ภาษาไทยกลางพูดที่บ้านและการมีผู้แนะนำในการทำการบ้านมีผลกระทบต่อคุณภาพโดยช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นโดยกระบวนการเรียนการสอนหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นการช่วยเพิ่มสมรรถภาพในการแก้ปัญหาของครูเกี่ยวกับการเรียนการสอน นอกจากนี้ เบอร์ตัน และเบคส์ (Berton and Bakes, 1956, อ้างใน จิระภา กัณธียาภรณ์, 2532, หน้า 2) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ความพร้อมในการเรียนภาษามีความสำคัญและเป็นตัวการที่จะกำหนดว่า

เด็กจะประสบความสำเร็จในการเรียนเพราะภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มนุษย์ใช้ทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน เด็กเรียนรู้ภาษาจากสภาพแวดล้อมและภาษามีผลต่อการพัฒนาสติปัญญาของเด็กอีกด้วย และเด็กที่ใช้ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวันจะได้รับประสบการณ์ในการใช้ภาษาไทยน้อยกว่านักเรียนที่ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน หลายเท่า ในขณะที่วิธีการสื่อสารภาษาทั้งหมด “การพูด” นับว่าเป็นวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และใช้กันอย่างกว้างขวางที่สุด (สนธิ สัตโยภาส, 2532, หน้า 35)

ความเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน

ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้ปกครอง ต้องการให้เน้นการสอนหนังสือให้เด็กอ่านออก เขียนได้ และให้ความร่วมมือ ในการเอาใจใส่งานที่ครูมอบหมายไปฝึกที่บ้านค่อนข้างน้อย มักจะเปรียบเทียบกับ การสอนในโรงเรียนเอกชนที่เน้นการอ่านออก เขียนได้มากกว่าการเตรียมความพร้อม อาจเป็นเพราะทางโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ชี้แจง ให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาไป ซึ่งความสำคัญของเรื่องนี้กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2534, หน้า 35) ได้สรุปการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาว่า มีลักษณะแตกต่างจากระดับประถมศึกษา และระดับอื่นๆ กล่าวคือ ไม่ได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ แต่มีจุดหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงความสามารถของเด็กในแต่ละช่วงอายุเป็นหลัก มิใช่มุ่งให้เด็กอ่านออก เขียนได้ และไม่ได้แบ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นรายวิชา แต่มีลักษณะเป็นการจัดรวมกันเป็นหน่วยการสอน

ผู้บริหารให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ประเภทวัสดุสิ้นเปลืองค่อนข้างน้อย ผู้บริหารบางส่วนยังคงมีความต้องการให้ครูสอนหนังสือมากกว่าการเตรียมความพร้อม เพื่อสนองความต้องการของชุมชน อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่อายุมากปฏิบัติงานในระดับประถมศึกษามานาน และมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาน้อย จึงไม่ค่อยให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งความสำคัญของเรื่องนี้ อารมณ์ สุวรรณपाल (2531, หน้า 194) ได้ให้แนวคิดว่าการอ่านของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาไม่ใช่อ่านหนังสือหรืออ่าน ก ข ค เหมือนชั้นประถมศึกษา แต่เป็นการอ่านจากภาพเพื่อเตรียมสภาพร่างกาย จิตใจ ตลอดจนปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ซึ่งความพร้อมในการอ่านจะเกี่ยวข้องกับการรับรู้และประสบการณ์หลายๆ อย่าง

นักเรียน ไม่ชอบใช้ภาษากลาง ทำให้มีปัญหาในด้านการอ่าน พูด อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมทางบ้าน และภาษาที่ใช้ของนักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่น ทำให้นักเรียนไม่มั่นใจในการใช้ภาษา และไม่ยอมร่วมกิจกรรม

ครูผู้สอน บางส่วนต้องสอนเด็กหลายชั้นเรียน เป็นสาเหตุที่ทำให้มีปัญหาในด้านการเตรียมการสอน การเตรียมสื่อการสอน และการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ ครูผู้สอนได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมอบรมปฏิบัติการให้มาก ควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ให้มากขึ้น ไม่ควรให้ครูสอนหลายชั้นเรียน ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจเกี่ยวหลักการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและควรมีการนิเทศ ติดตามผลการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ในระดับอำเภอควรจัดประชุมสัมมนาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริญ พิศาลวัชรินทร์ (2531) ที่พบว่านักเรียนชั้นเด็กเล็กที่ได้รับการเตรียมความพร้อมทางการเรียนจากครูผู้สอนที่มีระยะเวลาฝึกอบรม 7 วันขึ้นไป มีความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยแตกต่างกับนักเรียนที่ครูผู้สอนมีระยะเวลาในการฝึกอบรมน้อยกว่า 7 วัน และไม่ผ่านการอบรม และจากงานวิจัยของเจลิยา บุรีภักดี (2520, หน้า 266-269) ที่พบว่าครูที่ดี ควรหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันสมัย นำความคิดใหม่ๆ และเทคนิคใหม่ๆ มาปรับปรุงการสอน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

สำหรับครูผู้สอน

1. ควรพัฒนาตนเองโดยให้ความสนใจ หาความรู้เพิ่มเติมในด้านการจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมเพื่อค้นหาเทคนิคใหม่ๆ มาสร้างความสนใจให้กับเด็ก
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการเลือก และการผลิตสื่อการเรียนการสอน ให้มีความสำคัญกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและจัดหาสื่อการเรียนการสอนจากวัสดุท้องถิ่น
3. ให้ความร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน

ผู้บริหารโรงเรียน

1. ควรส่งเสริมให้ครูมีโอกาสดำเนินการอบรมเพิ่มพูนความรู้ เพื่อนำประสบการณ์ใหม่ๆ มาพัฒนาการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านทักษะทางภาษาไทย
2. ควรลดภาระงานของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาลง เพื่อให้ครูได้มีเวลาจัดเตรียมการสอน เตรียมสื่อการสอน และดำเนินการวัดและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
3. ควรพิจารณาสนับสนุนงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ครูผู้สอนเพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงบทบาทผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนช่วยให้เด็กมีความพร้อมทางภาษา
2. การศึกษาถึงรูปแบบในการพัฒนาครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านทักษะภาษาไทย